

1. ויקרא כ"ו:ח-מ"ה

(מ) והתודו את עונם ואת עון אבותם במעלם אשר מעלו בי ואלו אשר הלכו עמי בקרי. (מא) אף אני אלך עמם בקרי והבאתי אתם בארץ איביהם או אז יפגע לבבם הערל ואז ירצו את עונם. (מב) וזכרתי את בריתי יעקוב ואלו את בריתי יצחק ואלו את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר.

2. דברים ד':כ"ז-ל"א

(כט) ובקשתם משם את יי אלהיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך. (ל) בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד יי אלהיך ושמת בקלו. (לא) כי אל רחום יי אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבותיך אשר נשבע להם.

3. תלמוד בבלי מסכת יומא דף פו עמוד ב

אמר רבי יונתן: גדולה תשובה (שמקרבת) + מסורת הש"ס: [שמביאה+] את הגאולה, שנאמר ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב. מה טעם ובא לציון גואל - משום דשבי פשע ביעקב

4. ספרא ויקרא כ"ו:מ"מ"א

(מ) והתודו את עונם ואת עון אבותם - לצד התשובה הם הדברים שמיד שהם מתוודים על עונותיהם מיד אני חוזר ומרחם עליהם, שנאמר: והתודו את עונם ואת עון אבותם במעלם אשר מעלו בי....

5. צרור המור ויקרא כ"ו:מ"א

ואמר והתודו את עונם וגו'. וא"כ איך אמר אה"כ אף אני אלך עמם בקרי. ועוד איך אמר והבאתי אותם. כי כבר כתיב למעלה והבאתי מורך בלבבם בארצות אויביהם. וכן איך חזר לומר אחר וזכרתי את בריתי יעקב. והארץ תעזב מהם?

א. ו"א כי הטעם בזה לפי שהיודי לא היה אלא בפה ובקרבם ארבע. כאמרם צעקנו בפינו חטאנו וגו'. ולכן והבאתי אותם בארץ אויביהם. אחר שהיודי לא היה מלב ומנפש. ואחזור להענישם עד שיכנע לבבם הערל. ויהיה היודי בלב נשבר ונדכה. ואז וזכרתי את בריתי יעקב.

ב. או נאמר כי אף על פי שהאדם יתודה חטאתו. לא ינצל מהעונש מכל וכל עד שירמק עונותיו בייסורין. וזה כדרך שכתבתי בפרשת ויקרא בענין מעילה. והיה כי יחטא ואשם והשיב את הגזילה וכו'. ובפרשת נשא פירשתי זה האשם. ואמר והתודה ואף על פי שהתורה אמרה והשיב את אשמו בראשו. שהוא הקרן וחמישיתו יוסף עליו. ואחר היודי למה לא נתכפר מיד. ולמה הוצרך חומש. אבל נראה שאע"פ שיתודה צריך חומש למרק העון....

6. במדבר ה':ה'ז'

(ה) וידבר יי אל משה לאמר. (ו) דבר אל בני ישראל איש או אשה כי יעשו מקל חטאת האדם למעל מעל ביי ואשמה הנפש ההוא. (ז) והתודו את חטאתם אשר עשו והשיב את אשמו בראשו וחמישיתו יוסף עליו ונתן לאשר אשם לו.

7. צרור המור דברים ל"א:ז-ח

[ואמר וחרה אפי בו ביום ההוא. לרמוז שהשם רצה שישובו מחטאתם. ולכן חרה אפו בהם מיד בעת חטאתם. בענין שיזכרו וישבו אל ה' ולא ישליכו אחרי גום חטאתם. כי זה חסד אלהי שעושה עם ישראל לפקוד עליהם חטאתם מיד]....

ג. או שיאמר ומצאוהו רעות רבות וצרות ואמר ביום ההוא הלא על כי אין אלהי בקרבי וגו'. לרמוז שאע"פ שהיו חוזרים בתשובה. ראוי להסתיר פני מהם. אחר שהתשובה לא היתה שלימה אלא מתוך צרה. כאמרו ה' בצר פקדנוך וגו'. ואפי' במלך בוד' זה הדבר מגונה כאומרו מדוע באתם אלי עתה כאשר צר לכם. כ"ש במלך מה"מ הקדוש ברוך הוא....

ד. או שיאמר ואמר ביום ההוא הלא על כי אין אלהי בקרבי. לפי שלמעלה אמר כי שתים או ג' רעות עשו. הא' זונה אחרי אלהי נכר הארץ. והשני ועזבני. והשלישי והפר את בריתי. והם עשו וידי ואמרו כי כל הרעה הבאה להם. לא היה אלא על שעזבו השם ולא היה בקרבם. כאמרם הלא על כי אין אלהי בקרבי. ולכן אמר השם כי זה שקר. כי אם עזבוהו ולא ידרשוהו. אם לא בחרו לעבוד עבודה זרה ולזנות אחרי אלהי נכר הארץ. לא היה כל כך רע והשם היה מוחל להם. אבל אחר שזנו אחרי הבלי הנכר. היה רוצה להענישם. ולא על שעזבוהו. וז"ש ואנכי הסתר אסתיר פני מהם על כל הרעה אשר עשה כי פנה אחרי אלהים אחרים.

8. AIHatorah.org

Conflicting promises – This approach might suggest that Devarim 30's promise that repentance will be accepted refers to a different stage of the process than that described in Vayikra 26 and Devarim 31. While the latter refer to a point in which the nation still requires punitive measures, Devarim 30 might be speaking of the point in which the nation has already suffered adequately for their sins. Alternatively, one might posit that depending on the severity of the sin, repentance and confession might or might not suffice to ward off punishment. Vayikra 26 and Devarim 31 might refer to grave offenses, while Devarim 30 speaks of a lesser one. Though theoretically this could explain the difference, in reality both sets of verses speak of the same crime of idolatry.

9. עקדת יצחק ויקרא שער ע' (בראשונה בר' שמואל בן חפני גאון)

(י) הכוונה שיתוודו במועל ידיהם מבלי שירחיקו רשתתם ורשע אבותם מידם אלא כמי שהוא מודה מחמת הרצועה כמו שכתבנו (שער ל"ו) על קושי לב פרעה לפי הראשונים זכרם לברכה. אף אני אלך עמם בקרי והבאתי אותם בארץ אויביה' או אז ינע לבבם הערל ואז ירצו את עונם (ז) ירצה כמו שעדיין הם הולכים עמי בקרי ואינם טובלים אלא השרץ בידם אף אני אלך עמם בקרי ואביא אותם שם בארץ אויביהם להניעם מגוי אל גוי ומממלכה אל ממלכה עד תומם או אז ינע לבבם הערל ואז ירצו את עונם כי זהו תכלית הגלות

10. רמב"ן דברים ל"א:ז

וטעם ואמר ביום ההוא הלא על כי אין אלהי בקרבי – איננו וידוי גמור כענין והתודו את עונם אבל הוא הרהור וחרטה שיתחרטו על מעלם ויכירו כי אשמים הם וטעם ואנכי הסתר אסתיר פני פעם אחרת כי בעבור שהרהרו ישראל בלבם כי חטאו לאלהים ועל כי אין אלהיהם בקרבם מצאום הרעות האלה היה ראוי לרוב חסדי השם שיעזרם ויצילם שכבר כפרו בע"ז וכענין שאמר (ירמיהו ב לה) הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי ולכך אמר כי על כל הרעה הגדולה שעשו לבטוח בע"ז יסתיר עוד פנים מהם לא כמסתר פנים הראשון שהסתיר פני רחמיו ומצאום רעות רבות וצרות רק שיהיו בהסתר פני הגאולה ויעמדו בהבטחת פני רחמיו (ויקרא כו מד) ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים וגו' עד שיוסיפו על החרטה הנזכרת וידוי גמור ותשובה שלימה כמו שנזכר למעלה (ל ב) ושבת עד ה' אלהיך וגו'.

11. אברבנאל ויקרא כ"ו:מ"מ"א

בעבור שתכלית פקידת בית שני היה כמו שביארתי והעיד עליו הנביא ירמיהו כדי שהעולים מבבל ישובו אל ה' ויתפללו אליו...ומפני שלא היה הודוי ההוא עם עזיבת החטא מהעם אמר אף אני אלך עמם בקרי ר"ל שמהפגעים והמקרים שיבואו לא ישמרו ה'. ומלבד זה אותם אנשי בית שני לא יבואו בית ה' אבל יבואו בגלות אחר ועל זה אמר באמת והבאתי אותם בארץ אויביהם....

12. אברבנאל דברים ל"א:ז-ח

כבר ראית מה שכתב בו הרמב"ן ז"ל שאינו וידוי גמור.... ואחרים מחכמי דורנו זה פירשו בזה פ' שני והוא שהם אמרו הלא על כי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות האלה. רוצה לומר שלעבר מפא' ההשגחה באו אותן הרעות. ולפי שהם לא תלו ענשיהם בהשגחה כי אם למקרה היה מעונם שלא הועיל וידוים וזהו ואנכי הסתר אסתיר פני מהם.... וגם אני שמעתי מפרשים בזה פ' שלישי שאמר' הלא על כי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות האלה היו ודוים שבעבור שלא היו דבקים ואדוקי' באלהיה' אלהי נכר הארץ אשר עבדו לכן ימצאום הרעות ההם לפי שעבדו העכו"ם שלא כראוי בשלמותה.... ולי נראה בפירושו ענין רביעי יותר נכון ואמתי אצלי בכתובים. והוא ששתי' רעות עשה עמי האחד עבדם אלהים אחרים והב' עזיבת העבודה האלהים כמו שאמר וזנה אחרי אלהי נכר וגו' ועזבני והפר את בריתי ועל שניה' אמר כמו שפירשתי וחרה אפי בהם ועזבתי'. ועתה יאמר שישראל יאמרו בלבם בחרטה' שהפשע היה על שעזבו את השם יתברך לא על שעבדו העכו"ם ... ולכן אמר השם ואנכי הסתר אסתיר פני מהם ביום ההוא כי פנה אל אלהים אחרים....

13. ביאור ויקרא כ"ו:מ"א

... לפי שאמר שימקו בעונם ובעון אבותם מטעם שבארנו שבניהם גם הם לבבם למדע לעשות כן כשיבוא לידם, על כן צוה ליחידים המתפללים אל ה' בארץ אויביהם בעד שארית ישראל, שיתודו את עונם ואת עון אבותם, כל מה שמעלו בו, וגם אשר הלכו עמו בקרי בימים ההם, כמורש למעלה בפורענותו.

14. הכתב והקבלה ויקרא כ"ו:מ"מ"ד

.... ולדעתי חמש הפסוקים האלה כולם הם כוללים ענין וודוים, שבהכירם גדול חטאם וודו עליהם, יצדיקו עליהם את הדין וודו שלטובתם הענשתיים בקושי הצרות ובכור הגליות, כדי להכניע יצר לבבם הרע, אולי ישובו מדרכיהם הרעה ויטיבו מעשיהם למען יזכו מצד מעשיהם הטובים להזכיר להם זכות אבותיהם והארץ; גם בעת התודותם על חטאם ישימו על לבם להצדיק עליהם דין שמים, יתודו שהארץ היתה ראויה להיות נעזבת מהם כדי לרצות בשממותה בטול השמטות והיובלות, יכירו וידעו באמת שבמדה ומדה נפרעו יען פרקו מעליהם עול המצות והחקים; ועוד יבואו בעת וודו חטאם לכלל דעת להכיר הטובות הגדולות שהטבתי עמהם בהיותם בארץ לא להם, אף שלא היו רק כשה אחד בין שבעים זאבים מכל מקום הייתי עומד עליהם לשמרם כרועה את עדרו; כוונה זו נכללת בהמשך חמשת פסוקים אלה, אמר. והתודו וגו'. יכירו חטאתיהם ועונותיהם, ישימו על נפשם בתתם על לבם כי הם ואבותיהם הלכו עמי בקרי. (מא) אף אני אלך עמכם בקרי. כלומר גם יכירו וידעו כי אני הוצרכתי ללכת עמהם בקרי ולהביאם בארץ אויביהם, אולי על ידי זה ינעו לשוב בתשובה שלמה, ואוכל לרצות את עונם בכדי שיהיו ראויים להזכיר להם ברית אבותיהם, וזהו: (מב) וזכרתי. כלומר למען אזכור להם הברית אשר כרתי עם אבותיהם לתת לבניהם אחריהם את הארץ לנחלה, וא"ו של מלת וזכרתי ישמש הוראת סבת המסובב, כמלת ... כל זה יתנו אל לבם בעת אשר יכירו את עונותיהם ויתודו עליהם, כי בצדק באו עליהם העונשים למען יצדקו מעשיהם ויהיה ראויים להזכיר להם זכות אבותיהם... (מג) והארץ תעזב מהם. כלומר יכירו וידעו כי הארץ הוצרכה להיות נעזבת מהם בכדי לרצות בשממותה את שבתותיה, ולרצות את עונם אשר בטלו השמטות והיובלות, ומדה במדה נפרעו על פורקם מעליהם עול התורה והמצוה; אף גם זאת יתנו אל לב, להבין את גודל הטובה אשר עשיתי להם בהיותם בארץ אויביהם, על זה אמר: (מד) ואף גם זאת. כלומר גם זאת יכירו בהתודותם על עונותיהם, שבהיותם בארץ אויביהם אף שהיו כשה בין שבעים זאבים בכל זאת לא מאסתים לתתן לאבדן ביניהם, ולא געלתים לכלותם לבלי השאר היותם אומה בין האומות ולא הרחקתים להפר בריתי אתם, אבל עמדתי עליהם לשמרם כרועה עדרו. ...

15. AlHatorah

When was the prophecy fulfilled?

Judges – Ralbag maintains that the prophecy of Devarim was fulfilled in the era of the [Shofetim](#). In that era, the nation worshiped idolatry, were delivered into the hands of their enemies, and then despite their crying out, Hashem refused to listen, telling the people, "לא אוסיף להושיע אתכם".

Contemporary – R. Saba sees the fulfillment of the curse in Vayikra in his own time period. The Jews of Castille, who had lived in exile like royalty, were expelled to Portugal where the conditions immediately deteriorated, and from there they were exiled once again to surrounding Arab lands. These Jews were righteous people, who had confessed their wrongdoings numerous times, but were nevertheless punished for the previous offenses of others.